

Regionale BenuttingsVerkenner

Rekeninstrument voor Gebiedsgericht Benutten

Achtergrond

Verkeersmanagement, ook wel 'benutten' genoemd, is een prima middel om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren. Maar als de verschillende wegbeheerders in een regio allemaal hun eigen plan trekken, vallen de resultaten al snel tegen. De oplossing van de een zorgt voor problemen bij de ander. Samen werken aan bereikbaarheid is dan ook de enige zinvolle aanpak.

Maar hoe zetten vijf, tien en soms meer dan twintig wegbeheerders gezamenlijk, regionaal verkeersmanagement op? Rijkswaterstaat presenteerde in 2002 een gestructureerde, heldere aanpak: het Werkboek Gebiedsgericht Benutten. De methode is in korte tijd bijna standaard geworden in benuttingsprojecten. Eind 2003 waren er al veertig projecten die Gebiedsgericht Benutten op de een of andere wijze toepasten.

De vele projecten leidden al snel tot vragen uit de praktijk om een rekeninstrument waarmee de baten van regionaal verkeersmanagement op een simpele manier kunnen worden gekwantificeerd. Als antwoord heeft Rijkswaterstaat de Regionale BenuttingsVerkenner uitgebracht.

Mogelijkheden

De Regionale BenuttingsVerkenner bevat handige tools voor vrijwel elke stap uit het Werkboek Gebiedsgericht Benutten. De verkeerssituatie en verkeersstromen kunnen op verschillende niveaus worden weergegeven en bestudeerd. Het programma analyseert knelpunten, de gebruiker schetst gemakkelijk oplossingen op kaartjes van de regio en met de software zijn oplossingen en verkeersmaatregelen door te rekenen op effectiviteit.

Omdat de bediening van het programma erg eenvoudig is, kan de wegbeheerder snel zelfstandig met het programma aan de slag. Als voorbereiding op workshops in een regionaal benuttingsproject werkt hij bijvoorbeeld enkele varianten van oplossingsrichtingen uit. Zelfs tijdens een workshop kan hij nog gemakkelijk nieuwe varianten doorrekenen. Omdat de Regionale BenuttingsVerkenner de baten van het gezamenlijke netwerkmanagement onderbouwt en inzichtelijk maakt, is het bovendien prima geschikt om bestuurders en de achterban te overtuigen van het nut van de regionale aanpak.

Verkeersmodel

De 'motor' van de Regionale BenuttingsVerkenner is het dynamische toedelingsmodel MARPLE (Model for Assignment and Regional Policy Evaluation). Met MARPLE kunnen de effecten van verkeersmanagement maatregelen als verkeerslichten, spitsstroken, snelheidsmaatregelen en buffers worden berekenen. Hierdoor is het uitermate geschikt voor gebruik in een Gebiedsgericht Benutten-project.

Ook wat de nauwkeurigheid van de berekeningen betreft, is de Regionale BenuttingsVerkenner afgestemd op de methode Gebiedsgericht Benutten. In dit beleidsmatige stadium van een benuttingsproject willen wegbeheerders inzicht krijgen in de effectiviteit van gezamenlijke aanpak voor verkeersmanagement. Dat inzicht moet goed onderbouwd zijn, onder meer om uw bestuurders te overtuigen, maar een nauwkeurigheid 'tot op drie cijfers achter de komma' is niet nodig. De Regionale BenuttingsVerkenner biedt die nauwkeurigheid dan ook niet. Grote voordeel hiervan is dat het verkeersmodel in korte tijd en tegen weinig kosten kan worden gebouwd. De Regionale BenuttingsVerkenner kan hierdoor ook goed worden toegepast op een grotere, regionale schaal. Het doorrekenen

van een netwerk kost in het algemeen maar zo'n tien tot vijftien minuten, zodat wegbeheerders het programma zelfs tijdens een workshop kunnen gebruiken.

Bestaat in een later stadium van een benuttingsproject wel behoefte aan heel nauwkeurige berekeningen, dan zijn er gedetailleerde dynamische verkeersmodellen te gebruiken, zoals Aimsum, Paramics, Integration en Vissim. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het bepalen van de precieze werking van een verkeersmaatregel op een specifieke locatie. Voor het doorrekenen van verkeers- en vervoersplannen, verkenningen en planstudies zijn 'traditionele' statische modellen het meest geschikt.

Voor wie?

De Regionale BenuttingsVerkenner is ontwikkeld om de wegbeheerders te ondersteunen bij de uitwerking van gezamenlijk netwerkmanagement. De gebruikers van de Regionale BenuttingsVerkenner zijn:

beleidsmedewerkers op het gebied van verkeer en vervoer;
verkeerskundigen van gemeenten, provincies, kaderwetgebieden, waterschappen en Rijkswaterstaat.

Zij kunnen met de Regionale BenuttingsVerkenner zelf allerlei oplossingsrichtingen doorrekenen op effectiviteit. Voordat wegbeheerders de Regionale BenuttingsVerkenner kunnen gebruiken, moet deze nog wel worden 'gevuld' met verkeerskundige gegevens uit de regio. Dit is een taak voor in verkeersmodellen gespecialiseerde consultants.

De basis: Gebiedsgericht Benutten

De Regionale BenuttingsVerkenner is speciaal ontwikkeld om samen te gebruiken met de methode uit het Werkboek Gebiedsgericht Benutten. Wat houdt deze aanpak in?

Op basis van de 'eigen' beleidsuitgangspunten stellen de deelnemende wegbeheerders eerst een gezamenlijk pakket beleidswensen samen. Deze beleidswensen worden concreet gemaakt door wegen in het netwerk onderling te prioriteren en voorkeursroutes te benoemen. De wegbeheerders kwantificeren de wensen met duidelijke criteria als reistijden of gemiddelde snelheden. Zij leggen vervolgens de gewenste situatie naast de actuele, om zo de beleidsmatige knelpunten boven water te krijgen. Voor deze knelpunten ontwikkelen ze services – oplossingsrichtingen in de trant van 'bevorderen uitstroom op knelpunt A'. Tot slot bepalen de deelnemende wegbeheerders met welke concrete maatregelen zij de services willen uitvoeren.

Systeemvereisten

2,6 GHz-processor of sneller
1 Gb intern geheugen
32 Mb videogeheugen

Benodigde software

Microsoft Windows XP of hoger
OmniTRANS versie 4.0 of hoger

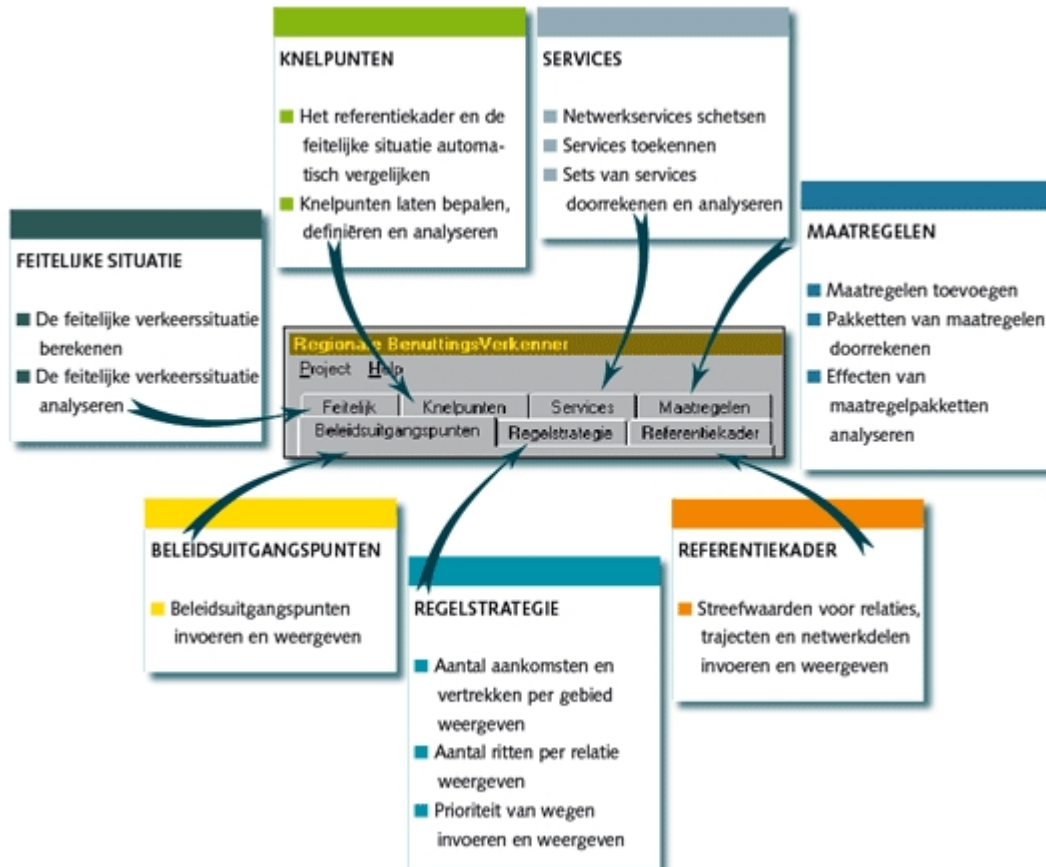
Licentie

Om de Regionale BenuttingsVerkenner te kunnen gebruiken, is een licentie van het softwarepakket OmniTRANS nodig. Voor samenwerkende wegbeheerders kan Rijkswaterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart voor een dergelijke licentie zorgen. Rijkswaterstaat stelt gratis een licentie beschikbaar voor onderwijsinstellingen en overheden.

Trialversie

Een proefversie van de software is via http://rijkswaterstaat.nl/kenniscentrum/verkeersmanagement/documenten_evaluatietools te downloaden. Het is ook mogelijk om het complete pakket te bestellen. Bel met Rijkswaterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart 088- 798 24 98.

Overzicht functies

Screenshots

The screenshot shows a software window titled "Regionale BenuttingsVerkenner". At the top, there is a menu bar with "Project", "Taal", and "Help". Below the menu bar is a navigation pane with several tabs: "Feitelijk", "Knelpunten", "Services", "Maatregelen", "Beleidsuitgangspunten" (which is selected and highlighted with a dotted border), "Regelstrategie", and "Referentiekader".

The main content area features a yellow header with the text "Gezamenlijke beleidsuitgangspunten". Below this header, the text "Beleidsuitgangspunten:" is followed by a scrollable list of seven bullet points:

- Snelle en betrouwbare reistijd doorgaand verkeer tussen Voor- en Achterland.
- Snelle en betrouwbare reistijd op relaties tussen de 3 grote steden.
- Snelle en betrouwbare doorstroming op autosnelwegen rondom 3 grote steden.
- Snelle en betrouwbare ontsluiting voor de vinex-locaties, industrie en bedrijven terreinen op de autosnelwegen.
- Geen congestie of sluipverkeer op de erftoegangswegen en gebiedsontsluitingswegen t.b.v. de leefbaarheid en de verkeersveiligheid.
- Geen congestie of sluipverkeer in de milieu gebieden t.b.v. de leefbaarheid.
- Oplossingen moeten leiden tot een daling van de voertuig verlies uren (vvu).

A checkmark icon is visible at the bottom right of the scrollable list area.

At the bottom of the window, there is a navigation bar with three buttons: "< Vorige", "Stap 2" (highlighted in yellow), and "Volgende >".

